

OPERAATIO YLAKOULU

Opettajan ohje · Yläkoulun selviytymisopas · 7. luokka

Tehtava lyhyesti

Oppilaat jaetaan 3–4 hengen ryhmiin. Jokainen ryhmä saa oman passin, johon kirjataan vastaukset kaikilta rasteilta. Rastikortit ovat laminoituja ja pysyvät paikoillaan – ryhmät kiertävät rastilta toiselle. Lopuksi tiimit esittelevät itsensä koko luokalle.

Kesto: 25–30 min **Ryhmäkoko:** 3–4 oppilasta **Tila:** Luokkahuone

Valmistelu ennen tuntia

- Tulosta passi (s. 2) – yksi per ryhmä. Tulosta rastikortit (s. 3–5) – yksi setti koko luokalle. Laminoi rastikortit ja aseta ne paikoilleen luokassa ennen tuntia.
- Sijoita rastit eri puolille luokkaa tai käytävälle. Numeroi rastipisteet selvästi niin, että oppilaat löytävät ne helposti.
- Anna jokaiselle ryhmälle oma passi tunnin alussa. Rastit ovat itseohjautuvia – sinun ei tarvitse hyväksyä vastauksia.

Rastit lyhyesti

Rasti	Nimi	Mita tapahtuu
1	Tunnistushaaste	Ryhmä järjestää 8 yläkoulun arjen asiaa: "eniten jännittää" → "vähiten jännittää". Kaikkien pitää olla yksimielisiä.
2	Yläkoulu-dilemmat	Kolme dilemmaa: tiukka järjestys vai vapaus, paljon kavereita vai yksi hyvä ystävä, helppo vai haastava oppitunti. Yksi perustelu per dilemma.
3	Koodiviestietsinta	Ryhmä purkaa numeroilla koodatun kannustusviestin. Avain: A=1, B=2... Vastaus: ETTE OLE YKSIN.
4	Selviytymisresepti	Ryhmä kirjoittaa yhteisen reseptin yläkoulusta selviytymiseen: mitä aineksia tarvitaan? Lopuksi reseptejä vertaillaan koko luokan kesken.
5	Selviytymistiimi	Ryhmä keksii itselleen nimen, tunnushuudon ja yhteisen eleen. Esitellään lopussa koko luokalle.
6	Kysymyspankki opolle	Jokainen miettii yhden kysymyksen opolle. Ryhmä äänestää parhaimmasta. Opettaja kerää vastaukset – opo vastaa seuraavalla tunnilla.

Lopetus (5 min)

Kaikki ryhmät esittelevät selviytymistiiminsä vuorotellen: nimi, tunnushuuto ja yhteinen ele. Kerää passit – Rasti 6:n kysymykset menevät opolle seuraavalla tunnilla.

Vinkkejä opettajalle

- Staggered-aloitus on suositeltavaa: anna eri ryhmille eri aloitusrasti (Ryhmä 1 → Rasti 1, Ryhmä 2 → Rasti 2 jne.). Näin rastit eivät ruuhkaudu.
- Laminoidut kortit pysyvät paikallaan koko vuoden – voit käyttää tehtävää uudelleen.
- Ryhmät voivat edetä eri tahtia. Odota, että kaikki ovat valmiita ennen yhteistä lopetusta.
- Jos ryhmä jumiutuu, kannusta: "Mikä vaihtoehto tuntuu useimmille oikealta?"
- Rasti 3:n vastaus on ETTE OLE YKSIN. Voit kertoa sen ryhmälle, jos koodi ei aukea.

OPERAATIO YLAKOULU

RYHMÄN PASSI

Ryhmän nimi: _____

Jäsenet: _____

RASTI 1 – Tunnistushaaste

Järjestys (eniten → vähiten jännittää):

1. _____ 2. _____ 3. _____ 4. _____

5. _____ 6. _____ 7. _____ 8. _____

RASTI 2 – Ylakoulu-dilemmat

Dilemma 1 – ympyröi: A / B Perustelu: _____

Dilemma 2 – ympyröi: A / B Perustelu: _____

Dilemma 3 – ympyröi: A / B Perustelu: _____

RASTI 3 – Koodiviestietsinta

Purettu viesti: _____

RASTI 4 – Selviytymisresepti

Ainekset:

_____ ystäviä _____ rohkeutta

Valmistusohje: _____

RASTI 5 – Selviytymistiimi

Tiimin nimi: _____ Tunnushuuto: _____

Yhteinen ele: _____

RASTI 6 – Kysymyspankki opolle

Jokaisen kysymys (yksi per henkilö):

★ Ryhmän tärkein kysymys: _____

RASTI 1 – Tunnistushaaste

Alla on kahdeksan yläkoulun arjen asiaa. Laittakaa ne yhdessä järjestykseen: mikä jännittää teitä eniten, mikä vähiten? Kaikkien pitää olla yksimielisiä ennen kuin voitte jatkaa.

- ▶ Uudet opettajat
- ▶ Lukujärjestys ja monet eri aineet
- ▶ Ruokala
- ▶ Wilma ja arvosanat
- ▶ Oma kaappi
- ▶ Välitunnit
- ▶ Kotitehtävät ja kokeet
- ▶ Eksyminen koulun käytäville

- ▶ Kirjatkaa järjestys passiin.

Milloin voitte siirtyä? Kun järjestys on päätetty ja kaikki ovat samaa mieltä.

➔ **Siirtykää seuraavalle rastille.**

RASTI 2 – Yläkoulu-dilemmat

Ei oikeita tai vääriä vastauksia! Valitkaa kumpi puoli sopii ryhmällemme paremmin ja kirjatkaa valinta + perustelu passiin.

DILEMMA 1

- A) Tiukka järjestys
- B) Vapaus liikkua

DILEMMA 2

- A) Paljon kavereita
- B) Yksi tosi hyvä ystävä

DILEMMA 3

- A) Helppo oppitunti
- B) Haastava oppitunti, josta oppii

Milloin voitte siirtyä? Kun kaikki kolme dilemmaa on käyty läpi ja kirjattu passiin.

➔ **Siirtykää seuraavalle rastille.**

RASTI 3 – Koodiviestietsinta

Alla oleva viesti on koodattu numeroilla. Purkakaa koodi yhdessä käyttämällä avainta. Kirjatkaa purettu viesti passiin.

AVAIN: A=1, B=2, C=3, D=4, E=5, F=6, G=7, H=8, I=9, J=10, K=11, L=12, M=13, N=14, O=15, P=16, R=18, S=19, T=20, U=21, V=22, Y=25, Z=26

KOODATTU VIESTI:

5 - 20 - 20 - 5 15 - 12 - 5 25 - 11 - 19 - 9 - 14

Milloin voitte siirtyä? Kun olette purkeet viestin ja kirjanneet sen passiin.

➔ **Siirtykää seuraavalle rastille.**

Vain opettajalle: vastaus on **ETTE OLE YKSIN**

RASTI 4 – Selviytymisresepti

Kirjoittakaa ryhmän yhteinen resepti yläkoulusta selviytymiseen. Mitä aineksia tarvitaan ja kuinka paljon? Käyttäkää passissa olevaa reseptipohjaa.

Miettikää ensin yksin: mikä yksi asia auttaa sinua selviytymään?

Kootkaa sitten ryhmän ainekset yhteen passiin. Keksikää myös lyhyt valmistusohje!

Vinkki: ainekset voivat olla mitä tahansa – ihmisiä, taitoja, esineitä, tapoja...

Milloin voitte siirtyä? Kun resepti on valmis passissa. Lopussa vertailette muiden ryhmien reseptejä!

➔ **Siirtykää seuraavalle rastille.**

RASTI 5 – Selviytymistiimi

Keksikää ryhmällemme selviytymistiimin identiteetti. Kirjatkaa tiedot passiin.

1. TIIMIN NIMI

Keksikää yhdessä lyhyt nimi ryhmällemme.

2. TUNNUSHUUTO

Keksikää lyhyt lause tai äänne, jonka kaikki huutavat yhdessä.

3. YHTEINEN ELE

Keksikää jokin liike tai asento, jonka teette yhdessä.

Harjoitelkaa esitys – esittelette tiimienne koko luokalle lopussa!

➔ **Siirtykää seuraavalle rastille.**

RASTI 6 – Kysymyspankki opolle

Opo on sinua varten – hän auttaa opiskelussa, valinnoissa ja tulevaisuuden suunnittelussa. Nyt on tilaisuus kysyä mitä tahansa.

- ▶ Jokainen miettii itse: mikä on yksi asia, jonka haluaisit kysyä opolta tana vuonna?
- ▶ Kirjoittakaa jokaisen kysymys passiin – yksi per henkilö.
- ▶ Lukekaa kysymykset ääneen ryhmässä.
- ▶ Äänestäkää: mikä on ryhmänne tärkein kysymys? Merkitkää se passiin.
- ▶ Palauttakaa passi opettajalle – opo vastaa kysymyksiin seuraavalla tunnilla!

Milloin voitte siirtyä? Kun kaikki ovat kirjoittaneet kysymyksen ja ryhmä on valinnut tärkeimmän.